

การสอบสวนโรค

อาหารเป็นพิษ อุบลราชธานี

FOOD POISONING - UBON RATCHATHANI SEPTEMBER 1986

วันที่ 16 กันยายน 2529 ได้เกิดการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษใน หมู่ 10 บ้านเกษตรพัฒนา ตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบผู้ป่วยรวมทั้งสิ้น 4 ราย เสียชีวิต 3 ราย

คำจำกัดความ

คำจำกัดความของผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษคือ ผู้ที่มีอาการในระบบต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ ระบบทางเดินอาหาร ระบบประสาท ระบบทางเดินหายใจ และระบบไหลเวียนของโลหิต ตั้งแต่ 1 ระบบขึ้นไป เช่น ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน อุจจาระร่วง หายใจ-ลำบาก ช็อค หมดสติ ในวันที่ 16 - 17 กันยายน 2529 การสอบสวนโรคประกอบด้วย การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในหมู่ 10 ตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ และการรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยโดยเฉพาะผลการสอบสวนพบว่าผู้ป่วยทั้ง 4 ราย อยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีสมาชิกในครอบครัว 9 คน ประกอบด้วย หัวหน้าครอบครัว ภรรยา น้องสาวและลูกอีก 6 คน อาศัยอยู่กับญาติไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติมจากรายงาน

ประวัติของผู้ป่วย เฉพาะรายมีดังนี้.-

- ผู้ป่วยรายที่ 1 เป็นชายอายุ 33 ปี เป็นหัวหน้าครอบครัว เริ่มมีอาการ หลังจากรับประทานอาหารมื้อเย็น ประมาณ 60 นาที มีอาการน้อยไม่ได้รับไว้รักษาในโรงพยาบาล
- ผู้ป่วยรายที่ 2 เป็นหญิงอายุ 4 ปี เป็นบุตรสาวของผู้ป่วยรายแรก เริ่มมีอาการ 30 นาที หลังรับประทานอาหารมื้อเย็น
- ผู้ป่วยรายที่ 3 เป็นหญิงอายุ 11 ปี เป็นบุตรสาวเช่นกัน เริ่มมีอาการ 40 นาที หลังรับประทานอาหารมื้อเย็น
- ผู้ป่วยรายที่ 4 เป็นหญิงอายุ 19 ปี เป็นน้องสาวของผู้ป่วยรายแรก เริ่มมีอาการ 45 นาที หลังรับประทานอาหารมื้อเย็น
- ผู้ป่วยรายที่ 2, 3, 4 เสียชีวิตทั้งหมด

ประวัติของอาหารเมื่อ 1 ชั่วโมง จากมารดาผู้ช่วยพบว่า บุตรสาวที่เสียชีวิตทั้ง 2 รายเก็บเห็ดประมาณ 20 ดอก แล้วนำมาให้มารดาปรุงเป็นอาหารมือเย็น โดยการแกง เห็ดมีลักษณะดอกใหญ่ มีหลายสี เช่น เหลือง แดงคล้ำ น้ำตาล โคนสีขาว มีเมือกเหนียวค่อนข้างมาก การปรุงได้ล้างเห็ดทั้งหมด โดยไม่เลือก และต้มน้ำจนเดือด ปรุงรสด้วยน้ำปลา พริก ใบแมลงลัก จากนั้นผู้ช่วยทั้ง 4 ราย ก็นำมารับประทานด้วยกัน หลังจากรับประทานอาหารมือเย็นได้ 30 นาที เริ่มมีผู้ปรากฏอาการรายแรกดังกล่าว ระยะพักตัวเฉลี่ย 44 นาที ระยะเวลาดังแต่เริ่มมีอาการจนเสียชีวิต 14 ชั่วโมง 10 นาที ผู้ป่วยที่มีอาการน้อย มีอาการปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน อุจจาระร่วง ร้อนมาก เหงื่อออกมาก ผิดปกติ น้ำลายมากผิดปกติ หน้ามืดตาลาย ส่วนผู้เสียชีวิตทุกรายมีอาการมือเท้าเย็น เล็บเขียว ตะคริว และหายใจหอบด้วย

ได้มีการเก็บตัวอย่างเห็ดส่งตรวจด้วย ขณะนี้ยังไม่ทราบผลการตรวจ

ผู้รายงาน โรงพยาบาลศูนย์สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี

สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี

ศูนย์ระบาดวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา

ฝ่ายสอบสวนโรค กองระบาดวิทยา

บทบรรณาธิการ

จากรายงานการเฝ้าระวังโรคเห็ดเป็นพิษ (1) เฉพาะผู้ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลศูนย์สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2529 พบว่ามีแนวโน้มของโรคลดลง อัตราป่วยตายต่ำ อาจจะเป็นเนื่องจากพิษของเห็ดไม่รุนแรง สถานที่เกิดโรคพบว่าอำเภอเมือง และอำเภวารินชำราบ มีรายงานผู้ป่วยมากที่สุด ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ชายและหญิงพบในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน (1 : 1.2)

ชนิดของเห็ดพิษที่พบได้ในเมืองไทย พอจะแยกคร่าว ๆ ได้ดังนี้.-

I. Poisoning from poisonous mushrooms with a rapid on set of effect (30 - 60 minutes)

1. poisoning from mushrooms with only local irritant effects in the GI. tract อาการจะทุเลาภายใน 2-3 ชั่วโมง ถึง 1 วัน

การรักษา : adsorbent การพยากรณ์โรคดี